

BBABAC – Bacheloroppgave

Implementering av oppsøkende arbeid

Hvilke muligheter og utfordringer er det for oppsøkende sosialkuratorer å implementere oppsøkende arbeid med ungdom i risiko?

**Universitetet
i Stavanger**

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Bachelor i barnevern

UIS/ Mars 2023

Kandidatnummer: 6066

Innholdsfortegnelse

1 INNLEDNING	3
1.1 VALG AV TEMA OG FORMÅL	3
1.2 PRESENTASJON AV PROBLEMSTILLING	5
<i>1.2.1 Avgrensning.....</i>	<i>5</i>
1.3 BEGREPSAVKLARING.....	5
2 KONTEKST OG TIDLIGERE FORSKNING	8
3 TEORETISK FORSTÅELESERAMME	10
3.1 OPPSØKENDE ARBEID SOM METODIKK	10
3.2 TOLERANSEVINDUET	13
4 METODE	14
4.1 VALG AV METODE	14
4.2 DATAINNSAMLING	14
4.3 UTVALG.....	15
4.4 DATAPRODUKSJON	16
<i>4.4.1 Intervjuprosessen .....</i>	<i>16</i>
<i>4.5 Analyseprosessen .....</i>	<i>17</i>
4.6 STUDIENS TROVERDIGHET	17
<i>4.6.1 Kritisk og etisk refleksjonen over studiens troverdighet.....</i>	<i>19</i>
5 FUNN	20
5.1 ARBEIDSOMRÅDE	20
5.2 FOREBYGGENDE ARBEID	21
5.3 MULIGHETER VED OPPSØKENDE ARBEID.....	22
5.4 UTFORDRINGER VED OPPSØKENDE.....	22
6 DRØFTING	24
6.1 OPPSØKENDE ARBEID	24
6.2 MULIGHETER FOR OPPSØKENDE SOSIALKURATORER	25
<i>6.2.1 Fange opp på ungdommens arena .....</i>	<i>25</i>
<i>6.2.2 Senke terskelen til ungdom i risiko.....</i>	<i>26</i>
6.3 UTFORDRINGER FOR OPPSØKENDE SOSIALKURATORER	28
<i>6.3.1 Hvordan håndtere eventuell motstand fra ungdommen?.....</i>	<i>28</i>
<i>6.3.2 Ivaretagelse av oppsøkende sosialkuratorer .....</i>	<i>29</i>
7 OPPSUMMERING OG KONKLUSJON.....	31
LITTERATURLISTE.....	33
VEDLEGG.....	37
VEDLEGG 1: NSD TILRÅDNING	
VEDLEGG 2: INFORMASJONSSKRIV MED SAMTYKKESKJEMA	
VEDLEGG 3: INTERVJUGUIDE	

Antall ord: 9968

1 Innledning

1. januar 2023 trådte den nye barnevernloven i kraft. Ifølge barne – og familiedepartementet skal *“Loven skal styrke det forebyggende arbeidet, medvirke til bedre barnevernsfaglig arbeid og styrke rettsikkerheten for barn og foreldre”* (Barne – og familiedepartementet, 2022). Jeg vil ikke undersøke oppsøkende arbeid sett i lys av lovendringen. Men den kan brukes som argumentasjon for å anerkjenne fagfeltet oppsøkende arbeid. Det finnes en rekke måter å drive forebyggende arbeid på, men et forebyggende fagfelt er oppsøkende arbeid. Jeg ønsker å undersøke oppsøkende arbeid og hvilke betraktninger oppsøkende sosialkuratorer har. Jeg vil besvare problemstillingen ved å gjøre en kvalitativ studie med relevant forskningsmetode, samt trekke inn aktuell teori og annen litteratur.

1.1 Valg av tema og formål

I min praksisperiode var jeg utplassert i en oppsøkende virksomhet. Jeg var i praksis i et sammenhengende semester i forbindelse med bachelorutdannelsen. Uteseksjonen, utekontakter og ungdomsteam er de instansene som driver oppsøkende virksomhet i Norge. Jeg kommer til å bruke begrepet uteseksjonen videre for enkelhetens skyld. Etter endt praksisperiode fikk jeg en deltidsstilling som oppsøker. Gjennom praksisperioden min ble oppsøkende arbeid et stort interessefelt for meg. Jeg kommer ikke til å spesifisere i hvilken kommune jeg arbeider i, med hensyn til personvern. Jeg har observert og lært hvordan oppsøkende arbeid fungerer, og hvilken betydning det kan ha for dagens ungdom. Fra før av hadde jeg begrenset innsikt angående oppsøkende arbeid og viktigheten av barnevernsfaglig kompetanse ved oppsøkende arbeid.

Som kommende barnevernspedagog arbeider vi primært med personer fra 0 til 25 år. For meg er ungdomstiden en tid som trenger mer anerkjennelse og belysning. Årsaken til dette, er fordi ungdomstiden kan være forvirrende, utfordrende og definerende tid for alle. Da trenger ungdom trygge voksne som kan møte dem på de følelsene de har og anerkjenne dem. Derfor kan det å arbeide forebyggende inn mot ungdommer være hensiktsmessig. Oppsøkende arbeid kan bidra der. De siste årene har fokuset på barn og unges psykiske helse økt (Pettersen, 2020, s. 50). Derav

har selvrapporteringen av psykisk helse plager, depressive tanker og negativt stress økt (Pettersen, 2020, s. 50 – 51). I Ungdata 2022 resultatet vises det en variasjon i utbredelsen av psykisk helse plager, det som er mest utbredt er stress-symptomer (Bakken, 2022, s. 37). Det vises også at ungdommens alkoholvaner holder seg på et stabilt nivå, men snus og røyking har gått litt ned (Bakken, 2022, s. 40 – 43). Cannabis har gått opp i bruk (Bakken, 2022, s. 40 – 43). Disse funnene viser at ungdomstiden er en kompleks periode i livet. Derfor kan det være essensielt at ungdommer har trygge voksne de kan snakke med om blant annet psykisk helse plager, sosial press, mobbing, rusbruk, rollekonflikter og identitet.

Jeg valgte å skrive om oppsøkende arbeid fordi det er et spennende fagfelt. Noe som jeg mener belyses for lite, og spesielt sett i lys av hvordan oppsøkende arbeid kan styrke Norges forebyggende arbeid blant barn og unge. Dette fordi det per dags dato finnes begrenset forskning på fagfeltet og minimal annerkjennelse av viktigheten ved oppsøkende arbeid med ungdom i risiko. Derfor vil formålet ved denne bacheloroppgaven være å belyse oppsøkende arbeid, fordi det er et viktig fagfelt for barnevernspedagoger og et forebyggende arbeidsfelt som rommer ungdomstiden. Jeg ønsker at alle kommuner drev med oppsøkende arbeid, men da trengs det flere ressurser fra regjeringen.

I 2016 ble kartlegging av oppsøkende ungdomsarbeid i kommunene publisert, der kommer det frem *“Av de 243 kommunene som besvarte undersøkelsen, svarte 92 kommuner og bydeler at de har egne oppsøkende tjenester rettet mot ungdom eller unge voksne”* (Pedersen, 2016, s. 14). Dette viser at Norge har en lang vei å gå, før vi får virksomheter som driver med oppsøkende arbeid i alle kommuner. Å få flere oppsøkende virksomheter får jeg støtte fra helse og omsorgsminister Ingvild Kjerkol i. Kjerkol ønsker mer oppsøkende virksomhet i kommunene og er tydelig på regjeringens mål *“Målet vårt er todelt. Vi skal både styrke forebyggingen og gi bedre behandling og oppfølging til mennesker med rusproblemer. Vi skal bli flinkere til å forebygge og til å oppdage rusproblematikk tidlig, og tilby rask og effektiv hjelp, særlig til unge som står i fare for å utvikle problemer, sier helse – og omsorgsminister Ingvild Kjerkol om den varslede reform”* (Simenstad, 2022).

1.2 Presentasjon av problemstilling

Det å utforme en problemstilling angående det forebyggende fagfeltet, som oppsøkende arbeid er. Kan være utfordrende på grunn av manglende forskning og utfordrende å tallfeste. Jeg ønsker dermed å ha en kvalitativ studie hvor oppsøkende sosialkuratorer deler sine betraktninger på fagfeltet. Min problemstilling er:

Hvilke muligheter og utfordringer er det for oppsøkende sosialkuratorer å implementere oppsøkende arbeid med ungdom i risiko?

1.2.1 Avgrensning

For å avgrense problemstillingen vil jeg ta utgangspunkt i oppsøkende sosialkuratorer sine betraktninger og refleksjoner. Dette begrunner jeg forhåpentligvis med at mine funn vil være preget av faglig tyngde, for å mulig øke forståelsen av på hvilken måte oppsøkende arbeid vil være viktig i arbeid med ungdom i risiko. Denne problemstillingen vil jeg senere drøfte ved bruk av mine funn, refleksjoner, aktuell teori og forskning.

1.3 Begrepsavklaring

Oppsøkende arbeid: I denne konteksten skal vi ta for oss oppsøkende arbeid med ungdom i risiko. I boken Ute-Inne så definerer Erdal oppsøkende arbeid *“Man begynner bokstavelig talt “der ungdommene er”, hva angår både område, verdier, holdninger, tema og ambisjoner. Fokuset ligger på ungdommens personlige og sosiale utvikling, og arbeidet baserer seg på å finne meningsfull samhandling mellom sosialarbeiderne og ungdommene gjennom en rekke tilnæringsmåter”* (Erdal, 2006, s.17). Dette vil si at oppsøkende sosialkuratorer er på ungdommens arena. Dette kan være i sentrum, i bydelene, på skoler og digitalt fremfor at ungdommene må oppsøke oss for hjelp. Det jeg har erfart gjennom praksis er at oppsøkende arbeid handler om å observere ulike ungdomsmiljøer, etablere kontakt med ungdom og være trygge tilgjengelige voksne for ungdommen når vi går oppsøkende. I dag knyttes oppsøkende

arbeid opp mot målsetninger om tidlig intervensjon og rus – og kriminalitetsforebygging (Byrådsavdeling for eldre, helse og arbeid, 2020, s. 11).

Oppsøkende sosialkurator: Dette er en samlebetegnelse på sosial arbeidere som arbeider i en oppsøkende virksomhet. Noen kan arbeide kun med oppsøkende arbeid, men de kan også ha oppfølging med ungdommer.

Utekontakt og Uteseksjonen: De nevnte instansene driver begge med oppsøkende arbeid. Mandatet er likt, men med ulike prioriteringer. Utekontakten kan defineres som et sekundærforebyggende/selektiv tiltak, som arbeider helhetlig på individ og gruppenivå og deres primære arbeidsoppgave er oppsøkende arbeid (Erdal, 2006, s. 37). En annen oppsøkende instans er Uteseksjonen som er velferdsstatens oppsøkende tjeneste som har fokus på sosiale, sosioøkonomiske, psykiske og helsemessige problemer (Pettersen, 2020, s. 7). Uteseksjonen er også et sekundærforebyggende/selektiv tiltak som har disse arbeidsoppgavene oppsøkende arbeid, individuell oppfølging av ungdommer, informasjonsarbeid og samarbeid med ungdom og aktuelle andre instanser. Instansene har litt variasjon i målgruppen sin, men kjernen er fra 12 til 25 år (Erdal, 2006, s. 36). Både utekontakten og uteseksjonen er frivillige lavterskel hjelpetilbud som arbeider forebyggende. Deres overordnede mål “... å tidligst mulig forebygge og minske risiko eller å intervenere i en allerede vanskelig livssituasjon” (Byrådsavdeling for eldre, helse og arbeid, 2020, s. 11).

Forebyggende arbeid: “... *“forebygging” viser til at noe skal bygges opp foran og før en begynnende skjevutvikling får festet seg*” (Erdal, 2006, s. 77). Dette innebærer at uteseksjonen kan for eksempel ved tidlig intervensjon hjelpe å hindre at ungdommers rusutfordringer “fester seg” og utvikles til rusavhengighet. Ifølge Rundskriv Q-16/2013 om forebyggende innsats for barn og unge defineres forebyggende arbeid i tre nivåer (Rundskriv Q-16/2013, 2013, s. 2). Det første nivået er universell forebygging som skal virke forbyggende for hele befolkningsgrupper der en ikke identifiserer dem med forhøyet risiko (Rundskriv Q-16/2013, 2013, s. 2). Dette kan

for eksempel være tiltak som MOT og helsesjekk hos helsesykepleier i skolealder. Neste nivå er selektivt forebyggende arbeid som rettes mot grupper med forhøyet risiko for å utvikle problemer. Dette kan være gratis kjernetid i barnehager for bedre sosialisering og inkludering av minoritetsspråklige barn (Rundskriv Q-16/2013, 2013, s. 2 – 3). Det siste nivået definerer forebyggende arbeid inn mot individer med forhøyet risiko, dette kalles for indisert forebygging. Dette kan være tiltak for ungdommer som viser tegn på kriminelle tendenser eller til personer med mildere psykiske utfordringer (Rundskriv Q-16/2013, 2013, s. 3).

Ungdom i risiko: Oppsøkende virksomheter sitt overordnede mål er tidlig intervensjon og hjelpe ungdommer som er i ferd med å havne i en eller annen form for risiko (NOU 1980: 37, 1980, s. 7). På den ene siden kan ungdom i risiko defineres som NEETS det omhandler *“unge som ikke går på skole, ikke er i arbeid/aktivitet og/eller har problematiske venne – og familieforhold”* (Mevik, 2019, s. 115). På den andre siden kan begrepet ungdom i risiko være bredere enn definisjonen nevnt tidligere. Oslo kommune definerer utsatt ungdom i sin Oslostandard for oppsøkende arbeid som *“Å nå utsatte unge som enda ikke viser synlig risikoatferd på offentlig arenaer er mer krevende enn å nå unge som for eksempel oppholder seg i åpne rusmiljøer”* (Byrådsavdeling for eldre, helse og arbeid, 2020, s. 14). Denne definisjonen tar for seg utsatt ungdom, som kan bidra til en større forståelse over ungdommer i risiko tross bruk av begrepet utsatt fremfor risiko. Ungdom i risiko kan kobles til denne definisjonen *“... risikofaktorer koblet til kropp, psyke, familie, sosialt nettverk eller samfunnsmessige strukturer og konjunkturer”* (Mevik, 2019, s. 115). Ut ifra disse definisjonene tolker jeg det slik at det å være ung i risiko i dagens samfunn kan være komplekst, bredt og variert. Det kan være ensomhet, psykisk uhelse, isolasjon, alvorlige smerteuttrykk, ikke delta i skole eller arbeid, mobbing, rusavhengighet, manglende trygghet/omsorg og utføre kriminelle handlinger. Uteseksjonen er avhengig av tilgang til dagsaktuell kunnskap om de mest relevante risikofaktorene og hvilken ungdom som står i fare for å utvikle problemer (Byrådsavdeling for eldre, helse og arbeid, 2020, s. 14). Det å bruke begreper som ungdom i risiko, utsatte eller sårbare finnes det forskjellige meninger på. Noen mener at begrepene er stigmatiserende og bør unngås, andre mener at de er forklarende og hensiktsmessige å bruke. Jeg kommer til å videre bruke begrepet ungdom i risiko fordi det er et bredt begrep og kan omhandle en rekke ulike former for risiko.

2 Kontekst og tidligere forskning

Før vi går videre kan være relevant å sette oppsøkende arbeid i kontekst. 1969 var året Norge startet opp profesjonelt oppsøkende arbeid (Erdal, 2006, s. 24). Bakgrunnen for at oppsøkende arbeid vokste frem var fordi *“Det ble oppfattet som lite hensiktsmessig bare å sitte på kontoret og gi tilbud om samtaletimer. Etableringen kan også tolkes som en kritikk av den eksisterende hjelpen, som i stor grad manglet en samfunnsmessig analyse av den nye tiden og derfor ikke nådde fram til en betydelig del av unge hjelpetrengende”* (Erdal, 2006, s. 24). 11 år etter Norge startet med oppsøkende arbeid kom det i 1980 NOU 1980: 37 om Oppsøkende barne – og ungdomsarbeid, som inneholder rammene for det oppsøkende arbeidet vi gjør i dag. Det overordnede målet for oppsøkende virksomheter er å formidle hjelpetilbud til ungdom som ellers ikke ville oppsøkt hjelpeapparatene selv. Videre står det at uteseksjonen skal drive oppsøkende virksomhet, drive med kontaktetablering, motivere for å formidle aktuelle hjelpe – eller behandlingstilbud. (NOU 1980: 37, 1980, s. 7). NOU 1980: 37 blir også i dag brukt som mandatet for oppsøkende arbeid (Pettersen, 2020, s. 12). Nå 50 år etter Norge startet med oppsøkende arbeid og 40 år etter mandatet for oppsøkende arbeid ble satt, er de fortsatt svært aktuelle. Oppsøkende arbeid vil både være et mål og en metode for forebyggende arbeid, men ungdommens utfordringer vil være dynamiske.

Kjerneoppgavene ved oppsøkende deles inn i tre bolker som går i en sirkel (Erdal, 2006, s. 41). Vi kan starte med oppsøkende arbeid som knyttes tett sammen med kontaktetablering og relasjonsbygging (Erdal, 2006, s. 41). Dette kan tas videre til kartlegging og analyse for endringsarbeid med ungdom, både individuelt, i grupper og i ungdomsmiljøer (Erdal, 2006, s. 41). Deretter kommer vi til bolken med dokumentasjon, rapportering og kunnskapsformidling. (Erdal, 2006, s. 41). En fagartikkel fra Universitetet i Bergen som kan validere kjerneoppgavene sett i nyere tid. *“A typical way for the youths across all three focus groups to describe the outreach service`s approach was that they felt acknowledged and accepted by the outreach service social workers”* (Oldeide et al, 2020, s. 3). The Danish Center for Social Science Research uttaler *“Outreach work represents an important preventive working approach with the*

aim of attracting and serving the youth who are very unlikely to participate on their own and who probably need the help most. Outreach programmes targeting at-risk youth are designed to reach the youth who need help to prevent high-school dropout, crime, drug abuse, and other forms of delinquency” (Filges et al, 2022, s. 23). *“OYW is not purely supportive work but entails also reaching out for young people in the wide range of forms of coordination and guidance”* sies det i en fagartikkel fra University of Helsinki om outreach youth work (Mäkelä et al, 2021, s. 4). Disse utsagnene fra nyere forskning viser til kjerneverdiene ved oppsøkende arbeid er fortsatt valide og høyst aktuelle for å drive godt forebyggende arbeid. I Oslostandaren for oppsøkende arbeid med utsatt ungdom, beskrives et godt oppsøkende arbeid. Som blant annet et forebyggende sosialt og helsefaglig arbeid, helhetlig fokus, jevnlig, systematisk og forutsigbar tilstedeværelse der ungdommer oppholder seg (Byrådsavdeling for eldre, helse og arbeid, 2020, s. 17 – 18).

3 Teoretisk forståelsesramme

I dette kapittelet vil jeg presentere min teoretiske forståelsesramme. Dette innebærer de faglige teoriene, metodene og begrepene som er nødvendig å forklare og gi en forståelse for mitt tema. Jeg kommer først til å ta for meg oppsøkende arbeid som en faglig og teoretisk metode. Deretter vil jeg ta for meg toleransevinduet, som brukes til å forstå både oppsøkende sosialkuratorer og ungdom i risiko.

3.1 Oppsøkende arbeid som metodikk

Jeg anser det som vesentlig for leseren å få en grunnleggende forståelse om oppsøkende arbeid som metodikk. Dette innebærer den teoretiske kunnskapen i kombinasjon med praksiserfaringer og aktive skjønsmessige vurderinger, som utformes til en metodikk som uteseksjonene bruker i varierende grad (Pettersen, 2019, s. 13). Mulig en av årsakene til at det finnes lite forskning og teori på fagfeltet, er at Norges oppsøkende virksomheter arbeider ulikt. Dette kan være på grunn av utfordringer i ulike områder, tilpasning i kommunene, ulike interesseområder og ulik inntoning for å implementere oppsøkende arbeid. Felles faglig metodikk omhandler at oppsøkende sosialkuratorer skal være synlige, tilstedeværelse over tid, etiske vurderinger før kontakt, kontaktetablering, tilnærming og kartlegging.

Synlighet og tilstedeværelse over tid er viktig for godt oppsøkende arbeid. Synlighet kan i denne sammenheng defineres ved synlige oppsøkende sosialkuratorer som er trygge, tilgjengelige og troverdige for ungdom. *“Gjennom å være synlig til stede ute, legges det til rette for gjenkjennelse, forutsigbarhet og varighet, og for oppsøkende sosialarbeidere er det et poeng å unngå den oppmerksomheten som for eksempel uniformering innebærer, nettopp for å kunne få det innpasset i miljøene som de ønsker”* (Erdal, 2006, s. 137). Det argumenteres ved å ha oppsøkende sosialkuratorer tilgjengelig, forutsigbar og til stede over tid kan føre til den synligheten uteseksjonen ønsker. Det som menes med det, er å være synlig, men fortsatt verne om ungdommene i risiko. Det er også viktig at oppsøkende sosialkuratorer er til stede der ungdommene er over tid. Slik at ungdommer skal bli kjent med de oppsøkende sosialkuratorene som er til stede. De oppsøkende sosialkuratorene blir også kjent med enkelt ungdommer og

ungdomsmiljøene for videre kontaktetablering og faglig kunnskap der de oppsøkende sosialkuratorene også kan si noe om hvordan ungdomsmiljøer er per dags dato (Pettersen, 2019, s. 13). Når oppsøkende sosialkuratorer er ute på oppsøkende kreves det å være synlige og tilgjengelige over tid, dette kan gjerne oppnås ved bruk av patruljevettregler.

Patruljevettregler for oppsøkende sosialarbeidere, kan sammenlignes med fjellvettreglene (Erdal, 2006, s. 92). I boken Ute – Inne blir de reglene tatt opp. Det første som blir nevnt er, legg ikke ut på patrulje uten trening og meld fra hvor du går (Erdal, 2006, s. 92). Dette innebærer at sosialkuratorene melder fra hvor de skal gå. Dette gjøres for egen og de andres sikkerhet. En skal også trene på å gå oppsøkende, som innebærer ulike roller man kan ha på oppsøkende og aktive risikovurderinger. Videre skal oppsøkende sosialkuratorer vise respekt til dem som oppsøkes, å være rustet til akutte eller ubehagelige situasjoner i felt, å aldri gå alene (Erdal, 2006, s. 93). Til slutt så er det viktig å huske på at det er ingen skam å snu, og spar på kreftene (Erdal, 2006, s. 94). Her kan det tenkes at oppsøkende sosialkuratorer skal ikke gå inn i farlige situasjoner og må aktivt vurdere risikobildet.

Videre bør oppsøkende sosialkuratorer bruke faglig skjønn og vurderinger før kontaktetablering med ungdom (Pettersen, 2019, s. 13). Det er en læringsprosess å “vite” hvilke ungdommer som skal oppsøkes. Etter praksiserfaring og fagkunnskapen vil den oppsøkende sosialkuratoreren tilegner seg en “magefølelse” på når man skal intervenere, etablere kontakt, observere og når hjelpeinstanser må tilkalles (Pettersen, 2019, s. 13). Oppsøkende sosialkuratorer har en bred forståelse om ungdommer og hvilke risikofaktorer som kan påvirke ungdommers liv. Slike vurderinger er nødvendige å reflektere over da noen ungdommer kan ha utfordringer med å stole på voksne, tilknytningsforstyrrelser, traumer og psykisk uhelse blant annet. Derfor hevder Erdal i boken Ute – inne at oppsøkende sosialarbeidere må bruke ulike tilnærminger ved kontaktetablering med ungdom til ulike situasjoner (Erdal, 2006, s.141).

Erdal deler ulike tilnærminger inn i generell, kontekstuell og individuell tilnærming (Erdal, 2006, s. 141). I en generell tilnærming med ungdom legges det vekt på å dele informasjon om uteseksjonen, til alle ungdommer, ikke bare ungdom med risiko (Erdal, 2006, s. 141). Dette kan være å informere ungdommer om uteseksjonen, og hva de kan hjelpe/veilede ungdommer med. Kontekstuell tilnærming kan være når oppsøkende sosialkuratorer, skal etablere kontakt med ungdommer som for eksempel befinner seg i belastende områder (Erdal, 2006, s. 141). Dette kan være når det er rus og/eller bekymring for kriminalitet angående en ungdomsgruppe. Individuell tilnærming er ved en konkret bekymring angående enkelt ungdommer (Erdal, 2006, s. 141). Da kan de oppsøkende sosialkuratorer stille med åpne kort, sammen med ungdommen der de tar opp den aktuelle bekymringen.

Som oppsøkende sosialkuratorer vil selve kontaktetableringen med ungdommer være ulike og unike. Men i metodikken ved oppsøkende arbeid er det vesentlig å ta hensyn til de fysiske omgivelsene, som om andre mennesker er til stede, oppsøkende sosialkuratorers plassering, kroppsspråk, avstand/nærhet, kommunikasjon og timing (Pettersen, 2019, s. 13). Gjennom å ta aktive vurderinger og ta i bruk ulike tilnærminger først, kan dette føre til god kontaktetablering med ungdommen og økt fagkunnskap om oppsøkende arbeid som fagfelt.

Dette var momenter belyst i boken Ute – inne og 50 år med oppsøkende sosialt arbeid blant ungdom i Oslo. Denne metodikken bruker de fleste uteseksjoner i deres oppsøkende arbeid, men gjennomføringen i praksis er ulik. Men hvorfor er denne teoretiske metodikken relevant i denne sammenheng? Jeg tenker at den oppsøkende metodikken er relevant for å få frem det å kunne sette seg inn i og forstå hvordan oppsøkende sosialkuratorer implementerer oppsøkende arbeid. Dette kan synliggjøre systematikken i arbeidet og dens viktighet. Det viser også at oppsøkende arbeid må planlegges, systematiseres og implementeres over tid for at oppsøkende sosialkuratorer kan hjelpe ungdommer i risiko.

3.2 Toleransevinduet

Når enkeltmennesker er innenfor toleransevinduet sitt i optimal aktiveringssone fungerer hjernen som best. Da er vi oppmerksomme, kan danne gode relasjoner og tilgjengelig for uforutsette situasjoner (Nordanger & Braarud, 2014). Dette betegner aktiveringen i hjernen, den skal ikke være for høy eller for lav (Helgesen, 2017, s. 226). Når hjernen er utilgjengelig for normal menneskelig kontakt, kan vi enten være overaktivert eller underaktivert (Helgesen, 2017, s. 226). Overaktivering er når hjernen overstimuleres, det kan framtres ved angst, utagering, hysterisk, hyle og skrike (Helgesen, 2017, s. 226 – 227). Underaktiveringen er den andre aktiveringssoner der vi ikke er innenfor toleransevinduet. Da er hjernen understimulert og det kan framtres som dissosiasjon, nedstemthet, fjernhet, apati og nummenhet (Helgesen, 2017, s. 226 – 227).

Toleransevinduet er relevant i bacheloroppgaven da den kan forklare eventuell motstand fra ungdommer når oppsøkende sosialkuratorer oppsøker dem. Dersom ungdom i risiko blir oppsøkt av oppsøkende sosialkuratorer når de enten er under eller overaktivert kan det være utfordrende, da ungdommene da ikke er mottakelige for hjelp. Oppsøkende sosialkuratorer kan være triggende for eventuelle traumer og ungdommene kan utvise motstand. Oppsøkende sosialkuratorer må være innenfor sitt toleransevindu når de oppsøker ungdom. Dette er fordi de skal ta kontakt med ungdommer, danne relasjoner, hjelpe og kunne reagere i uforutsette situasjoner. Derav bør oppsøkende sosialkuratorer være tilgjengelige for dette. Det kan tenkes at de er tilgjengelige for dette i sin optimale aktiveringssone.

4 Metode

I denne delen skal jeg presentere valg av metode, begrunnelse for metodevalg. Samt hvordan jeg ønsker å bruke metode for å besvare min problemstilling. Metode blir definert som “... *den systematiske fremgangsmåten du benytter for å samle inn informasjon og kunnskap for å belyse en problemstilling*” (Thidemann, 2019, s. 74).

4.1 Valg av metode

Jeg har valgt å bruke kvalitativ forskningsmetode. Min begrunnelse kan ses i sammenheng med formålet ved kvalitativ metode “.. *å få tak i intervjupersonens egne beskrivelse av den livssituasjonen hun eller han befinner seg i.*” (Dalland, 2000, s. 119). Hensikten med kvalitativ forskningsmetode er å få frem nyanser og kunnskap om menneskelige egenskaper som refleksjon, erfaringer, opplevelser, verdier, holdninger og forventninger (Thidemann, 2019, s. 76). Jeg tenker at oppsøkende sosialkuratorer egne erfaringer vil gi et bedre svar på min problemstilling, fordi forebyggende arbeid er utfordrende å tallfeste. Å samle erfaringer, refleksjoner og tanker om oppsøkende arbeid gjennom noen intervju sammen med relevant faglitteratur og teori, kan belyse oppsøkende arbeid. Dette er fordi jeg ønsker en dypere forståelse på oppsøkende sosialkuratorer betraktninger om oppsøkende arbeid og hvilken betydning det kan ha for ungdom i risiko. Jeg kunne også valgt andre forskningsmetoder som litteraturstudie og kvantitativ metode, men jeg anser det som hensiktsmessig å velge kvalitativ forskningsmetode.

4.2 Datainnsamling

Mitt formål ved å bruke kvalitativ forskningsmetode er å få oppsøkende sosialkuratorer erfaringer og refleksjoner angående mitt tema og problemstilling. Jeg ønsker å finne mer ut av dybden, særegenheten og få en helhetlig forståelse for å besvare min problemstilling (Dalland, 2000, s. 74.). Jeg har utviklet en halvstrukturert intervjuguide, som innebærer at jeg har formulert spørsmål om tema som jeg ønsker svar på. Men jeg har en åpenhet for at intervjuet utvikler seg dynamisk og jeg kan stille oppfølgingsspørsmål om nødvendig (Dalland, 2000, s. 137). Målet mitt med intervjuene er å ha en gjennomgående rød tråd, samtidig håper jeg at intervjuene resulterer i en helhetlig forståelse av min problemstilling.

Meningen ved å bruke intervju som forskningsmetode er *“Intervjuet har som formål å tolke meningen med sentrale temaer i intervjupersonens livsverden.”* (Dalland, 2000, s. 121). Det vil da være min oppgave å tolke det som blir fortalt. Det å bruke intervju kan også styrkes gjennom dens beskrivende og bevisste naivitet. Det som menes med beskrivende er *“Intervjuet forsøker å innhente åpne, nyanserte beskrivelser av ulike sider ved intervjupersonens livsverden”* (Dalland, 2000, s. 123). Sammen med bevisst naivitet *“Intervjueren utviser åpenhet overfor nye og uventede fenomener, og unngår ferdigoppsatte kategorier og tolkningskjemaer”* (Dalland, 2000, s. 126). Her kan det tyde på, at halvstrukturerte individuelle intervjuer kan fungere godt.

4.3 Utvalg

Før vi begynte å skrive bacheloroppgaven, sendte emneansvarlig en søknad til NSD - Norsk senter for forskningsdata på vegne av studentene. Dette er en felles godkjent tilrådning fra NSD som gir oss studenter muligheten til å intervju. Denne tilrådingen skal jeg handle etter. Den viser også til at alle personopplysninger som er innsamlet slettes før bacheloroppgaven leveres.

Jeg ønsket å intervju fagpersoner som arbeider med oppsøkende arbeid som fagfelt. På grunn av en kort tidsramme for å skrive denne bacheloroppgaven besluttet jeg i samråd med min bachelorveileder at jeg kunne bruke mitt opparbeidenettverk for å rekruttere til intervju. Årsaken for at jeg fikk godkjennelse for å bruke mitt nettverk var at jeg undersøker et fagfelt slik at informasjonen jeg får vil ikke trosse studiens troverdighet. Jeg og min bachelorveileder bestemte at jeg skulle intervju fire oppsøkende sosialkuratorer. De har alle arbeidet med oppsøkende arbeid over flere år, noen mer erfaring enn andre. Jeg kommer ikke til å lage en presentasjon over informantene mine. Denne betraktningen tar jeg for å ta hensyn til informantene og unngå å beskrive noen personopplysninger som beveger meg utenfor det som står i tilrådingen fra NSD.

4.4 Dataproduksjon

I dette delkapittelet vil jeg belyse hvordan intervjuprosessen er fra start til slutt. Jeg vil starte med mine forberedelser før intervjuene og hvordan gjennomføringen av intervjuene foregikk.

4.4.1 Intervjuprosessen

Da det ble besluttet hvilke oppsøkende sosialkuratorer jeg skulle intervjuer gav jeg de på forhånd et kort sammendrag om min studie, og videre et informasjonsskriv til informanter. I informasjonsskrivet skulle informantene gi et skriftlig samtykke, og signere at de deltar på studien frivillig. Det står også tydelig i informasjonsskrivet at informantene kan når som helst trekke seg fra intervjuet, deres personvern, deres rettigheter og at alle personopplysninger som lydopptak vil bli slettet før denne bacheloroppgaven blir levert inn.

På grunn av den felles tilrådingen fra NSD hadde vi allerede en godkjennelse for å gjennomføre intervju så lenge vi fulgte retningslinjene til den. Jeg måtte da lage en intervjuguide og felles informasjonsskriv med samtykke til mine informanter. Begge disse leverte jeg til min bachelorveileder slik at disse kunne bli godkjent før jeg startet intervjuprosessen. For å gjennomføre intervjuene trengte jeg informantenes signatur på informasjonsskrivet, og at det skulle tas lydopptak ved hjelp av Diktafon-appen regnes dette som personidentifiserende. Derfor er tilrådingen fra NSD viktig og disse personidentifiserende opplysningene skal anonymiseres.

Intervjuene ble gjennomført i starten av februar, og varte 20-30 minutter. Intervjuene ble gjennomført på lydtette samtalerom, på informantenes arbeidsplass. Dette fordi informantene skulle få mulighet til å snakke fritt uten avbrytelser. Jeg brukte intervjuguiden min aktivt, men stilte noen oppfølgingsspørsmål ved behov. Som tidligere nevnt skulle jeg ta lydopptak gjennom Diktafon-appen, den sender lydopptaket videre til nettsiden Nettskjema. På Nettskjema lagres lydopptakene sikkert, da jeg må logge med inn med brukernavn og passord. På Nettskjema kan jeg høre lydopptakene og videre transkriberte intervjuene. Når jeg var ferdig med transkriberingen ble lydopptakene slettet.

4.5 Analyseprosessen

Etter jeg gjennomførte alle de fire intervjuene, ble alle transkribert og jeg skulle begynne å analysere empirien. Empirien som ble fortalt til meg var preget av intervjuguiden som jeg hadde utarbeidet, men spørsmålene var åpne og ikke styrende i en retning. Det gav informantene mulighet til å snakke fritt om ulike aspekter ved oppsøkende arbeid. Når jeg skulle begynne å analysere intervjuene så delte jeg dem inn i fire kategorier slik som intervjuguiden min også var delt opp (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 226). For å finne ut hva som var likt og ulikt ved intervjuene begynte jeg å markere hva som hørte sammen og hva som skilte seg ut (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 264). Jeg tok for meg en tematisk analyse, og derfor markerte jeg manuelt etter tema i intervjuene. Jeg delte inn i de samme temaene som jeg hadde delt opp i intervjuguiden. Det var arbeidsoppgave oppsøkende arbeid, hvordan oppsøkende arbeid fungerer forebyggende, muligheter og utfordringer for de oppsøkende sosialkuratorer ved oppsøkende arbeid inn mot ungdom i risiko. Dette gav meg videre et helhetlig bilde over hva informantene ønsket å dele.

Figur 1 og 2 under viser noe av min koding, dette er for å vise hvordan jeg har analysert.

I: Er det kompetanse du opplever mangler på tjenestetilbudet ev. hva slags? Jeg mener generelt oppsøkende arbeid.

OS: Jeg skulle ønske at vi ihvertfall var på mellomtrinnet. Altså ja 5, 6 og 7 trinnet. Hvert fall egentlig. Ehm. Så skulle jeg også ønske at vi kunne utvide. Utvide samtidig som vi hadde utvidet og for eksempel sånn som ungdom også. Som er et samarbeid som vi har tett sammen med dem. Ehm. Ja, jeg synes jo at vi er drittlinke. men vi kan jo alltså bli flinkere på alt på en måte. Både i forhold til kursing i forskjellige tema, økt kompetanse i alle felt dette er noe jeg tenker at vi alltid kan bli bedre på. Å bruke sosial medier. Det synes jeg er spennende, spesielt med digitalt oppsøkende. Hvordan vi kan utvikle det. Og ja, jeg skulle ønske at skolene ble mer selvgående eller jeg vet ikke helt hvordan jeg skal formulere det, men. Sånn som miljøterapeutene på skolene kan jo gjøre sykt mye av det vi gjør som individuelle samtaler, i forhold til grupper og foredrag. At vi kanskje kunne kurse dem til å gjøre en del av det som tar mye tid nå. Som er veldig kjekt, men det går jo utover det oppsøkende arbeidet som vi ønsker å gjøre. Så kunne det også vært kjekt og delt mer på dette.

I: Hva er hensikten ved oppsøkende arbeid?

OS: Hensikten er jo å nå ungdommer som ellers ikke ville blitt nådd. Det å nå ungdom, det er jo mange av dem som har en hjelper som har plukket dem opp før, men noen har gjerne ingen nådd før, noen kan vi gjerne senke terskelen til ved å få hjelp, vi kan møte dem der de er både fysisk og psykisk. Vi kan bruke tid på å lage en relasjon der ute før en tar hjelpen inn til et kontor. Vi lager et par trappetrinn ekstra før en tar dørstokkmila inn på et kontor. Den var ganske bra faktisk. Deler av det er å senke terskelen da for å oppsøke hjelp eller ta imot hjelp.

4.6 Studiens troverdighet

Studiens validitet omhandler hvordan valgte forskningsmetode er egnet til å undersøke bacheloroppgavens tema og problemstilling (Halvorsen, 2008, s. 67). Jeg har valgt å bruke kvalitativ forskningsmetode med intervjuer. Dette mener jeg er et fornuftig valg da jeg ønsker å få frem oppsøkende sosialkuratorers perspektiver. Jeg ønsker å få frem betraktninger, refleksjoner og erfaringer fra oppsøkende sosialkuratorer. Dette kan være utfordrende å undersøke ved bruk av kvantitativ forskningsmetode fordi tema ikke er egnet til å tallfeste effekten og dette ville nok heller ikke dannet et helhetlig bilde av hvordan det fungerer i praksis. Det å bruke litteraturstudie

ville trolig svekket bacheloroppgaven min, dette kan begrunnes ved at oppsøkende arbeid er forsket lite på, den internasjonale forskningen samsvarer ikke med hvordan oppsøkende arbeid fungerer i Norge og den forskningen jeg fant gjennom litteratursøk tilfredsstilte ikke kravene til Universitetet i Stavanger ved bruk av litteraturstudie.

Validitet viser også til dens gyldighet og relevans (Halvorsen, 2008, s. 67). Jeg kan argumentere for at min datainnsamling er høyst relevant for å besvare min problemstilling. Jeg ønsker å få frem oppsøkende sosialkuratorers betraktninger og refleksjoner på hvordan de implementerer oppsøkende arbeid. Informantene har arbeidet flere år som oppsøkende sosialkuratorer som tilsier at de har god innsikt og erfaring angående oppsøkende arbeid, kontaktetablering og ungdom i risiko. Dette viser at datainnsamlingen min er relevant for studien, men også gyldig på grunn av de informantene jeg har intervjuet.

Vi kan også reflektere over studiens troverdighet ved bruk av reliabilitet. Reliabilitet adresserer hvor pålitelig og om vi kan stole på dataene jeg skal presentere (Halvorsen, 2008, s. 68). Dette innebærer at mulige feilmarginer oppgis for at funnene jeg skal presentere kan være til å stole på (Dalland, 2000, s. 84). Det finnes flere feilmarginer som kan forekomme ved bruk av intervju. Dette tilsier at jeg får frem alt som sies verbalt i intervjuene i transkribering, men det kommer ikke frem nonverbal kommunikasjon, kroppsspråk, tenkepauser og støtteord som “eeee” og “mhm”. Dette viser at jeg kan mistolke det informantene deler med nonverbal kommunikasjon som kan påvirke helheten i intervjuene. Informantene kan også mistolke spørsmål jeg stilte, de kan oppfattes feil og/eller informantene svarer på noe jeg ikke har spurt om. Når jeg skulle transkribere intervjuene ønsket jeg å gjøre det så objektiv som mulig, dette innebærer at jeg ønsket å skrive ord for ord (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 88 - 89). Men det er mulig at jeg tolker det utsagn og sitater på en annen måte enn det informanten sin hensikt var som betyr at jeg kan tillegge feilmarginer.

4.6.1 Kritisk og etisk refleksjonen over studiens troverdighet

Når en velger å gjennomføre intervju for å besvare en bacheloroppgave krever det kritisk og etisk refleksjon fra start til slutt. Det starter i planleggingsfasen hvor vi innhenter informert samtykke og skal sikre anonymisering av informantene (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 104 - 105). Jeg må også ta hensyn i selve intervjuet, og videre når intervjuene skal transkriberes, og det som transkriberes skal være korrekt etter det som ble uttalt, og i analyseringen må jeg prøve å tolke dataene på en mest mulig korrekt måte (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 108).

Forskningsmetoden jeg har valgt har svakheter som kan påvirke funnene og resultatet mitt. Den første svakheten er at jeg bruker mitt eget nettverk og kollegaer som informanter. Dette kan være problematisk og påvirke studiens troverdighet da informantene kan besvare i en annen retning når de kjenner intervjuer selv, intervjuene kan lettere styres i en retning og jeg kan være mer personlig enn profesjonell. Ifølge Dalland så kan det gå fint å bruke eget nettverk for å få informanter så lenge dem egner seg til dette (Dalland, 2000, s. 135). Jeg mener at mine informanter er egent til å intervjues på grunn av praksiserfaring og faglig kompetanse, jeg var også oppmerksom for å ha en profesjonell stemming i intervjuene og lage en intervjuguide som ikke skulle styre informantene i en spesiell retning. Denne svakheten fikk jeg også drøftet med min bachelorveileder, da tok vi opp hvilke hensyn jeg måtte ta når jeg skulle bruke mitt eget nettverk for å innhente informanter. Vi ble til slutt enige om at det å bruke mitt eget nettverk skulle gå fint.

Den andre svakheten med valg av forskningsmetode er at jeg kun intervjuet fire informanter. For å sikre kvaliteten burde jeg gjerne intervjuet mellom seks og ti informanter. Dette kunne gitt en større forståelse og helhetlig bilde på tema og problemstillingen min. Dersom jeg skulle gjennomført flere intervjuer ville det gått utover kvaliteten og produksjonen av bacheloroppgaven min. På grunn av dette så konkluderte jeg at fire informanter er nok, og ved å gå i dybden i de vil det danne et godt grunnlag til å besvare problemstillingen min.

5 Funn

I dette kapittelet kommer jeg til å presentere mine funn, etter å ha gått gjennom en tematisk analyse av intervjuene. Funnene blir delt opp i temaene: arbeidsområde, forebyggende arbeid, muligheter og utfordringer for oppsøkende sosialkuratorer å implementere oppsøkende arbeid med ungdom i risiko. For å differensiere informantene fra hverandre kommer jeg til å bruke informant 1, 2, 3, og 4 for å gjøre det.

5.1 Arbeidsområde

Intervjuene startet ved at informantene skulle beskrive hvordan oppsøkende sosialkuratorer går oppsøkende. Alle informantene starter ved å fortelle at de er to og to oppsøkende sosialkuratorer som går oppsøkende sammen. Informant 3 forteller videre at de går oppsøkende på ungdommens arena, dette vil si at der ungdommer oppholder seg går de oppsøkende. Informant 2 eksemplifiserer at de kan gå oppsøkende i sentrum, ulike bydeler, ungdomsskoler, noen videregående skoler og fritidsklubber blant annet. Informant 4 forteller at der ungdommen er, der ferdes oppsøkende sosialkuratorer også. Informant 1 bruker beskrivelsen “*vi ser og blir sett*” for å forklare oppsøkende arbeid. Dette kan tolkes som at oppsøkende sosialkuratorer ser ungdommene, men ungdommene ser også de oppsøkende sosialkuratorene. Det kan forstås som at oppsøkende sosialkuratorer må være synlige for ungdommen for videre kontakt og etablering av relasjoner, men oppsøkende sosialkuratorer trenger også en oversikt over ungdomsmiljøet, eventuelle bekymringer ovenfor enkeltungdom og grupperinger. Kort oppsummert så går oppsøkende sosialkuratorer oppsøkende der ungdommen, er som synlige, trygge og tilgjengelige voksne for ungdommen.

Deretter spurte jeg om det var noen viktige elementer eller hensyn de oppsøkende sosialkuratorer måtte ta før de gikk ut på oppsøkende. Det første alle informantene pekte ut var viktigheten av planlegging før en oppsøkende runde. Eksemplifiseres ved planlegging av rute, agenda for runden, målsetningen, om det kun skal observeres eller intervensjoner også. Videre tar informantene i større og mindre grad opp viktigheten av å tenke over hvilken modus man er i før en oppsøkende runde. Informant 4 eksemplifiserer viktigheten av å være påskrudd når de går ut på

oppsøkende ved at de bruker mye av seg selv på oppsøkende og derfor trenger å være påskrudde for uforutsette hendelser. Informant 2 poengterer viktigheten av den oppsøkende sosialkuratorens eget toleransevindu og være i optimal aktivering for å være trygge og tilgjengelige voksne for ungdommene og eventuelle uforutsette hendelser. Dette kan kobles til informant 1 som deler at når en går på oppsøkende skruer man av privat og tar på oppsøker modus. Informant 3 forteller også at oppsøkende sosialkuratorer lærer seg etter hvert hva som er invitasjoner til kontakt med ungdom og når ungdommen avviser. Informant 2 spesifiserer derfor viktigheten av å lese kroppsspråk og at de som oppsøkende sosialkuratorer skal ha et tydelig kroppsspråk som utstråler til ungdommen at de er trygge og tilgjengelige voksne som har tid til å danne relasjoner med ungdommen.

5.2 Forebyggende arbeid

Videre blir tema på hvilken måte er oppsøkende arbeid med på å virke forebyggende inn mot ungdom i risiko tatt opp. Dette kan gjerne forklares med spørsmålet om hva informantene tenker er hensikten med å gå oppsøkende. Informant 1 forteller at de skal se ungdomsmiljøet, ta tak i det som peker seg ut, bidra til endring og komme inn før det eskalerer. Informant 2 tar opp ved å være synlige oppsøkende sosialkuratorer kan de fange opp ungdom som ellers ikke ville ha blitt plukket opp av andre hjelpeinstanser. Dette kan kobles sammen ved at oppsøkende sosialkuratorer kan senke terskelen til ungdom i risiko, for å ta imot hjelp fra hjelpeinstanser eller oppsøke hjelp selv som informant 3 forteller.

Videre tar jeg opp på hvilken måte oppsøkende arbeid kan føre til tidlig intervensjon ved ungdom i risiko. Informant 1 eksemplifiserer viktigheten av å komme inn før det eskalerer for ungdommen, slik at det er mildere tiltak og at vi kan hjelpe før utfordringene setter seg hos ungdommen. Informant 3 problematiserer variasjonen av tidlig intervensjon *“også må en tenke over hvor tidlig er tidlig på en måte? Det vil være forskjellig fra person til person. Noen vil si at det er før noe oppstår, for andre vil det være før utfordringene kommer for langt. For noen andre vil tidlig inn være før en kommer i fengsel og for andre vil det være før en kommer i fengsel for andre gang”* (Informant 3). Informant 2 og 4 tar for seg viktigheten ved å danne en relasjon på

oppsøkende for å få en annen innpass enn det andre instanser gjerne får. Relasjonen kan bidra til videre individuell oppfølging med ungdommen som kan bidra til endring.

5.3 Muligheter ved oppsøkende arbeid

Neste tema omhandler på hvilke muligheter er det for oppsøkende sosialkuratorer ved å implementere oppsøkende arbeid med ungdom i risiko. Informantene tar for seg en rekke ulike muligheter, men det er noen faktorer som går igjen. Informant 1 forteller at hovedoppgaven eller muligheten for oppsøkende sosialkuratorer er deres unike mulighet til å fange opp ungdom i risiko. Og videre kontakt/relasjon som kan føre til individuell oppfølging og endringsarbeid. Informant 2, 3 og 4 tar opp oppsøkende unike mulighet til å arbeide på lavterskel og oppsøkende sosialkuratorer kan bidra til å senke terskelen til ungdommen. I og med det er en forebyggende lavterskel hjelpetilbud, kan gjerne oppsøkende sosialkuratorer bidra på ungdommens premisser og bruke den tiden ungdommen trenger.

Informantene forteller også at gjennom oppsøkende arbeid gir dette de en unik mulighet, til å være trygge og tilgjengelige voksne på ungdommens arena. Informant 2 begynner dette ved å forklare toleransevinduet og hvordan ungdommene som oftest er innenfor sitt toleransevindu når de er på deres arena. Dette innebærer at ungdommen gjerne er mer mottakelig for kontakt med oppsøkende sosialkuratorer enn andre hjelpeinstanser. Men informantene poengterer at den muligheten får de ved å være synlige og forutsigbare over tid. Ved å opprettholde det oppsøkende arbeidet de gjør over tid gir muligheter for kontaktetablering, interaksjon, danne relasjoner og være trygge voksne. Som kan hjelpe eller bidra med det ungdommen har behov for og eventuelt ta dem med videre til riktig hjelpeinstans for ungdommen.

5.4 utfordringer ved oppsøkende

Til slutt tok jeg opp hvilke utfordringer det er for oppsøkende sosialkuratorer ved å implementere oppsøkende arbeid med ungdom i risiko. Og eventuelle tiltak oppsøkende sosialkuratorer kan endre på for å bedre implementeringen ved oppsøkende arbeid med ungdom i risiko. En

utfordring informantene tar opp er frivillig kontakt. Dette innebærer at ungdommers kontakt med oppsøkende sosialkuratorer er som regel frivillig, dette betyr at oppsøkende sosialkuratorer ikke kan tvinge seg på ungdommen. Informant 1 og 3 poengterer at de kan iblant føle på ønsket om å hjelpe ungdommer i risiko, men ungdommer som ikke er mottakelig eller klare for det selv. Da tar informant 2 opp viktigheten av å ha "is i magen" for å etter hvert få innpass hos ungdommen. Det gir også de oppsøkende sosialkuratorer mulighet til å reflektere hva som ligger bak denne motstanden som de kan møte på. Den motstanden kan komme fra ulike elementer, men det kan for eksempel være at vi trigger noe, vekker noen traumer, ungdommer som ikke stoler på voksne, avhengighetsutfordringer og ungdommens toleransevindu blant annet.

Andre utfordringer for de oppsøkende sosialkuratorer kan være deres eget pågangsmot, modus, motivasjon, psykiske helse og toleransevindu. Informant 2 og 4 forteller at de må gi mye av seg selv når de går oppsøkende derfor kan det være utfordrende til tider og påvirke de elementene som er nevnt tidligere. Informant 2 forteller videre at oppsøkende sosialkuratorer må være bevisst på dette særlig eget toleransevindu for å kunne være en god hjelper og være tilgjengelig for eventuelle hendelser på oppsøkende. Informant 4 tar også opp toleranse som en utfordring og begrunner det med at oppsøkende sosialkuratorer har en stor toleranse for ungdommene og ikke er moraliserende ovenfor ungdommen. Men samtidig presiserer at oppsøkende sosialkuratorer ikke synes at for eksempel rusmisbruk er greit, og vil ikke bli for kul som voksen å tillate det ungdommen driver på med.

Avslutningsvis tar jeg opp hva informantene mener, kunne utvidet og bedret deres oppsøkende arbeid med ungdom i risiko. Alle informantene ønsker at oppsøkende arbeid ble satset mer på i hele Norge og at de fikk ressurser til dette. Informant 1 ønsker å utvide tilbudet til studenter og hjelpe dem som har behov for det som ung voksen. På den andre siden så ønsker informant 4 at de kan komme inn på mellomtrinnet på barneskolen. Videre skulle de ønsket at oppsøkende ble forsket mer på i Norge for å validere arbeidet og at fagfeltet oppsøkende arbeid kunne fått den annerkjennelsen den fortjener.

6 Drøfting

I dette kapittelet skal jeg drøfte mine funn ved hjelp av aktuell teori og forskning. Drøftingen vil hovedsakelig deles opp i ulike aspekter ved muligheter og utfordringer for oppsøkende sosialkuratorer å implementere oppsøkende arbeid med ungdom i risiko.

6.1 Oppsøkende arbeid

For å danne et bedre bilde på hvordan oppsøkende sosialkuratorer går oppsøkende, fikk jeg informantene til å reflektere over viktige element og formålet ved oppsøkende arbeid. Alle informantene tok opp viktigheten av planlegging før oppsøkende. Planlegging kan bidra for systematisk oppsøkende arbeid fordi oppsøkende sosialkuratorer planlegger hvor de skal gå oppsøkende, kartlegging, mål ved oppsøkende, skal de observere eller intervensere. Dette kan gjennomføres bruk av patruljevettreglene (Erdal, 2006, s. 92). Dette fordi den spesifiserer viktigheten av planlegging og systematisk oppsøkende arbeid for oppsøkende sosialkuratorer.

Formålet ved oppsøkende arbeid overordnet er å kartlegge, avdekke ungdommer i risiko, tidlig intervensering og selektivt forebyggende arbeid (NOU 1980: 37, 1980, s. 7). Ved forebyggende arbeid finnes det en rekke ulike arbeidsfelt som bidrar forbyggende med ungdom i risiko.

Oppsøkende arbeid er et av de arbeidsfeltene. Det å vise til på hvilken måte oppsøkende arbeid er et godt forebyggende tiltak, kan være utfordrende. I Oslostandaren for oppsøkende arbeid definere kjennetegnene ved godt oppsøkende arbeid. Det defineres som en kunnskapsbasert praksis, der kontakten med ungdom er frivillig, oppsøkende sosialkuratorer er tilgjengelige etter den enkeltes behov, driver sekundær forebyggende arbeid med et helhetlig fokus på risikofaktorer – og beskyttelsesfaktorer ved ungdommen i risiko (Byrådsavdeling for eldre, helse og arbeid, 2020, s.17). Godt oppsøkende arbeid kan også kjennetegnes ved kartlegging av ungdomsmiljøer, relasjons – og tillitsbyggende arbeid, individuell oppfølging, samarbeid med aktuelle instanser og oppsøkende arbeid som er systematisk, forutsigbar og synlig på ungdommens arena (Byrådsavdeling for eldre, helse og arbeid, 2020, s. 17 – 18).

6.2 Muligheter for oppsøkende sosialkuratorer

Det finnes en rekke ulike muligheter for oppsøkende sosialkuratorer å implementere oppsøkende arbeid med ungdom i risiko. Informantene har delt deres betraktninger og noen av de betraktningene skal jeg drøfte videre. Jeg ønsker å drøfte funnene om oppsøkende sosialkuratorens mulighet til å senke terskelen til ungdom i risiko og fange opp ungdom i risiko på deres arena.

6.2.1 Fange opp på ungdommens arena

Mandatet til oppsøkende virksomheter ønsker tidlig identifikasjon og tidlig intervensjon, ved å implementere oppsøkende arbeid med ungdom i risiko (NOU 1980: 37, 1980, s. 7). Dette kan tolkes slik at oppsøkende sosialkuratorer som implementerer oppsøkende arbeid, med ungdom i risiko kan fange opp på ungdommens arena. Dette vil si ved å gå oppsøkende der ungdommene oppholder seg, og på deres arena kan gi oppsøkende sosialkuratorer mulighet til å fange opp de ungdommene i risiko som hjelpeapparatet ellers ikke ville fanget opp. Dette kan blant annet være ungdommer som ikke tør å oppsøke hjelp selv eller ikke ser sitt eget behov for hjelp.

Denne muligheten for oppsøkende sosialkuratorer å kunne fange opp ungdommer i risiko, ved å implementere oppsøkende arbeid kan kobles til den teoretiske metoden for oppsøkende arbeid. Som tidligere nevnt så brukes denne metodikken ulikt på landsbasis, men ved å være tilgjengelige, synlige, forutsigbare og ha en tilstedeværelse over tid er faktorer som spiller inn for å fange opp ungdommer i risiko (Erdal, 2006, s. 137 – 140). Disse faktorene spiller inn for å arbeide systematisk for å kartlegge ungdomsmiljøer, å være trygge tilgjengelige voksne på ulike arenaer som trenger voksentetthet og kunne fange opp ungdommene i risiko. Dette er noe oppsøkende sosialkuratorer ikke oppnår ved å oppsøke en ungdomsarena en gang, men ved å systematisk være til stede og ha en kontinuitet i deres oppsøkende arbeid. Her kan vi dra inn fagartikkelen fra The Danish Center for Social Research som viser til viktigheten av oppsøkende arbeid med ungdom i risiko som ellers ikke ville ha oppsøkt hjelp selv og gjerne trenger mer hjelp enn folk flest (Filges et al, 2022, s. 23).

To av informantene mine problematiserer oppsøkerens mulighet til å fange opp ungdom i risiko og hva som menes med tidlig innsats og intervensjon. Informant 2. og 4 poengterte at oppsøkende arbeid gir dem mulighet til å fange opp ungdom før deres utfordringer eskaleres og utfordringene kan bli “for omfattende”. Informant 3 problematiserer hva det vil si for dem som oppsøkende sosialkuratorer å fange opp tidlig fordi den definisjonen vil være ulik for person til person. Noen vil si at det er før noe eskaleres for ungdommen i risiko vi har hjulpet mest mulig til, men andre kan hevde at tidlig innsats og intervensjon er etter andre gangen ungdommen har vært i fengsel eller på avrusning.

Så kan en gjerne stille seg spørsmålet om hvordan fanger oppsøkende sosialkuratorer opp ungdom i risiko? Det å være ungdom i risiko vil se ulikt ut fordi det er et bredt spekter på utfordringer ungdommer kan ha og alle ungdommers historie er unik. I fagartikkelen fra University of Helsinki uttales det at oppsøkende arbeid inn mot ungdommer har stor variasjon blant ungdommene de arbeider med (Mäkelä et al, 2021, s. 4). Dette kan tyde på at oppsøkende sosialkuratorer må beherske og bruke ulike tilnærminger for å fange opp ungdommer i risiko. I noen situasjoner kan det være hensiktsmessig å bruke en generell tilnærming, mens i andre så kan oppsøkende sosialkuratorer heller bruke kontekstuelle eller individuelle tilnærminger (Erdal, 2006, s. 141). Dette er noe informant 1 også poengter viktigheten av å tilnærme seg ungdommer på ulikt for å ta hensyn til ungdommene, arenaen de er på og ta hensyn til eventuell risiko.

6.2.2 Senke terskelen til ungdom i risiko

Informant 4 forteller om oppsøkende arbeid og på hvilken måte det er en utradisjonell måte å arbeide på. Informanten reflekterer videre over på hvilken måte oppsøkende sosialkuratorer kan på innpass hos ungdommene og få relasjoner, til ungdommene på en annen måte enn andre hjelpeinstanser. Dette kan tolkes slik ved det utradisjonelle fagfeltet en oppsøkende sosialkurator arbeider på, kan senke ungdommens terskel for å oppsøke hjelp selv eller bidra til holdningsendring blant ungdommene.

På hvilken måte kan oppsøkende sosialkuratorer bidra til å senke terskelen til ungdommer i risiko? Det finnes en rekke muligheter for oppsøkende sosialarbeider å implementere dette på. Informant 2 tok opp viktigheten av hva oppsøkende sosialkuratorer gjenspeiler når de går oppsøkende på ungdommens arena. Dette utdypes ved å gjenspeile trygghet når de går oppsøkende, å gå i et sakte tempo, vise med kroppsspråk at oppsøkende sosialkuratorer er tilgjengelige for ungdommen, ha et avslappet og åpent kroppsspråk. Ved å bruke denne oppsøker stilen kan det bidra til god interaksjon med ungdommen. Denne oppsøker stilen kan også trygge ungdommene. Og kan trygge ungdommen på den måten, at de er innenfor toleransevinduet sitt ved interaksjon med oppsøkende sosialkuratorer (Helgesen, 2017, s. 226 – 227). Ungdommen er på deres arena og er gjerne med noen venner som de er trygge på, da er de også ofte innenfor sitt toleransevindu. Dette kan bety at deres hjerne er tilgjengelig for interaksjon med oppsøkende sosialkuratorer. Mulig at de interaksjonene kan bidra til å senke terskelen deres for å spørre om hjelp, individuell oppfølging og eventuell hjelp inn i en annen hjelpeinstans.

Det er også mulig å dra inn den oppsøkende metodikken her, spesielt viktigheten av systematisk oppsøkende arbeid. Der oppsøkende sosialkuratorer er synlige og tilgjengelige over tid (Erdal, 2006, s. 137 – 139). Informant 3 reflekterte over viktigheten av at oppsøkende sosialkurator, som er synlige for ungdommen over tid og etter hvert starter med kontaktetablering som kan føre til relasjoner med ungdommene på ungdommens arena. Dette kan forstås som oppsøkende sosialkuratorer får mulighet til å etablere kontakt og relasjoner, med ungdom i risiko før ungdommen går dørstokkmila for å ta imot hjelp. Oppsøkende sosialkuratorer bygger hensiktsmessige og trygge relasjoner med ungdom som kan senke deres terskel for å ønske endring. Dette kan være mulig dersom oppsøkende sosialkuratorer får ungdommen til å føle seg anerkjent og akseptert av den, dette er noe fagartikkel til Universitetet i Bergen tar opp som en av kjerneoppgavene til oppsøkende sosialkuratorer (Oldeide et al, 2020, s. 3).

En annen faktor som kan bidra til at oppsøkende arbeid kan senke terskelen til ungdom i risiko, er oppsøkende sosialkuratorers mulighet til å tilpasse etter ungdommens behov og premisser. Informantene tar opp en av oppsøkende sosialkuratorens mulighet, til å implementere

oppsøkende arbeid med ungdom i risiko som er det faktumet ved frivillighet. Dette innebærer at det er frivillig om ungdommene ønsker å være i kontakt og eventuell individuell oppfølging med oppsøkende sosialkuratorer. Informant 3 og 4 poengterer at de kan spille på denne frivilligheten for å få ungdommen i risiko på lag. Dette kan gjennomføres ved å tilpasse etter ungdommens behov og premisser. Det kan for eksempel være at ungdommen sier at den oppsøkende sosialkuratoren, ikke får intervensjoner med ungdommen før ungdommen selv tar kontakt.

6.3 utfordringer for oppsøkende sosialkuratorer

På lik måte som mulighetene for oppsøkende sosialkuratorer, så finnes det en rekke ulike utfordringer ved implementering av oppsøkende arbeid med ungdommer i risiko for oppsøkende sosialkuratorer også. Jeg skal drøfte utfordringene ved å håndtere motstand fra ungdommene, validering av oppsøkende arbeid og oppsøkende sosialkuratorenes sitt toleransevindu.

6.3.1 Hvordan håndtere eventuell motstand fra ungdommen?

Oppsøkende sosialkuratorer møter ulike reaksjoner fra ungdommene når de går oppsøkende. Noen er kontaktsøkende, mens andre møter de oppsøkende sosialkuratorer med motstand. Det finnes en rekke ulike årsaker for denne motstanden. Ungdommene kan blant annet være utenfor sitt toleransevindu, bli trigget av kontaktsøkingen til de oppsøkende sosialkuratorer, ha utfordringer med å stole på voksne eller rett og slett ikke ønske kontakt.

Informant 2 tok opp hvordan de som oppsøkende sosialkuratorer skal møte ungdommen som utviser motstand til dem som en utfordring. Det forklares videre ved bruk av toleransevinduet. Dersom ungdommen er overstimulert eller understimulert er de ikke mottakelig for kontakt med oppsøkende sosialkuratorer og de kan reagere når oppsøkende sosialkuratorer prøver å intervensjonere (Helgesen, 2017, s. 226 - 227). Men hvordan skal oppsøkende sosialkuratorer møte situasjoner som dette? Informant 3 forteller at gjennom praksiserfaring lærer oppsøkende sosialkuratorer å bruke systematisk tilstedeværelse så lærer oppsøkende sosialkuratorer ulike

verktøy for å møte ungdom i risiko. Dette kan være hvordan oppsøkende sosialkuratorer skal reagere ved kommentarer, hvordan de skal arbeide seg inn på ungdommen og gjerne arbeide for å senke ungdommens motstand til dem.

Dette kan være en utfordring for oppsøkende sosialkuratorer fordi de ser tydelig et behov for hjelp hos ungdommen ved deres destruktive mønstre. Informant 1 og 4 forteller at det da blir veldig tydelig for oppsøkende sosialkuratorer at ungdommen kan ha godt av hjelp, men ser ikke eget hjelpebehov. Da kan det være nødvendig for oppsøkende sosialkuratorer å reflektere over deres inntoning mot ungdommen og om denne inntoning kan være triggende for ungdommen. Helgesen hevder at trygge voksne må være varsomme på sin interaksjon med barn og unge som kan ha tilknytningsforstyrrelser, ambivalent forhold til voksne og eventuelle traumer (Helgesen, 2017, s. 226).

Hvordan skal oppsøkende sosialkuratorer ta hensyn til denne utfordringen i praksis? Det at oppsøkende sosialkuratorer tar hensyn til ungdommene, på ungdommens arenaer, deres kroppsspråk på oppsøkende, målsetninger for oppsøkende og hva kan føles for invaderende for ungdommen når oppsøkende sosialkuratorer går oppsøkende. Mulig dette kan gjennomføres ved bruk av kjerneoppgavene for oppsøkende arbeid og patruljevettreglene (Erdal, 2006, s. 92 – 93). Eller så kan dette gjennomføres ved oppsøkende sosialkuratorens faglige kunnskap om oppsøkende arbeid, praksiserfaring og utøve faglig skjønn for å danne helhetlige bilder for oppsøkende sosialkuratorer. Det kan gi dem ulike verktøy for interaksjon når ungdom først møter dem med motstand.

6.3.2 Ivaretagelse av oppsøkende sosialkuratorer

For at uteseksjonene skal drive godt oppsøkende arbeid mot ungdom i risiko må oppsøkende sosialkuratorer bli ivaretatt. Hva menes med ivaretagelse av oppsøkende sosialkuratorer? Det kan innebære god ledelse, mulighet for veiledning på arbeidsplass og ivaretagelse av den enkelte

oppsøkende sosialkurator. Slik som alle andre i samfunnet, kan hjelperne selv være i ubalanse, utenfor sitt eget toleransevidu og ha utfordringer i eget privatliv.

Men på hvilken måte kan oppsøkende sosialkuratorens modus og toleransevidu være en utfordring ved implementering av oppsøkende arbeid med ungdom i risiko? Dersom oppsøkende sosialkuratorer ikke er påskrudd og mulig overstimuler eller understimulert i sitt eget toleransevidu kan dette være en utfordring (Helgesen, 2017, s. 226 – 227). Det kan være en utfordring da det kan gå utover det oppsøkende arbeidet deres med ungdom i risiko. Oppsøkende sosialkuratorer trenger å være i sitt toleransevidu for å ta kontakt med ungdommene, etablere relasjoner, danne et helhetlig bilde av situasjoner, kartlegge ungdomsmiljø og få med seg mulige risikoer på oppsøkende.

Oppsøkende sosialkuratorens toleransevidu sett i sammenheng med deres rolle som trygge tilgjengelige voksne kan påvirke hverandre (Erdal, 2006, s. 137 – 139). En annen mulig forklarende faktor om på hvilken måte oppsøkende sosialkuratorers velvære kan være en utfordring er deres rolle på oppsøkende. Når oppsøkende sosialkuratorer går oppsøkende skal de utstråle trygghet, og tilgjengelighet for ungdommene, forteller informant 2. Dette innebærer å være en trygghet for ungdommen og være trygg for dem på oppsøkende. Det kan tolkes at dersom oppsøkende sosialkuratorer ikke er tilgjengelige trygge voksne for ungdommen når de går oppsøkende kan det gå utover det forebyggende arbeidet, kartlegging av ungdomsmiljøer og hjelpen til ungdommen. Det kan ses på som en utfordring for oppsøkende sosialkuratorer ved implementering av oppsøkende arbeid med ungdom i risiko.

7 Oppsummering og konklusjon

Formålet med denne bacheloroppgaven var å kartlegge muligheter og utfordringer for oppsøkende sosialkuratorer ved implementering av oppsøkende arbeid med ungdom i risiko. Jeg har belyst problemstillingen min ved egenvalgt teori, noe relevant forskning og igjennom intervjuer. I de halvstrukturerte og individuelle intervjuene ble en god del av de samme temaene tatt opp. Samtidig var alle intervjuene preget av informantenes egne prioriteringer og interessefelt. For å begrense bacheloroppgavens omfang, valgte jeg fire hovedpunkter i min drøfting.

Alle informantene tok opp viktigheten av systematisk oppsøkende arbeid på ungdommens arena. Gjennom elementer som tilstedeværelse, synlighet og forutsigbarhet i sin rolle som oppsøkende sosialkurator gir dette dem muligheter. Det gir oppsøkende sosialkuratorer mulighet til å kartlegge, observere og fange opp ungdom i risiko ved deres implementering av oppsøkende arbeid. Det å drive forebyggende tiltak som oppsøkende arbeid gir oppsøkende sosialkuratorer en rekke muligheter. Det kan senke ungdommers terskel for å oppsøke eller ta imot hjelp fra hjelpeinstanser. Informantene har ulike forklaringer på hvorfor deres implementering av oppsøkende arbeid kan bidra til å senke terskelen til ungdom i risiko. Faktorer som å gå oppsøkende på ungdommens arena, ulike tilnæringer for intervensjon, planlegging og mål for oppsøkende kan gi oppsøkende sosialkuratorer mulighet for å senke ungdom i risiko sin terskel. Oppsøkende sosialkuratorer får også en unik mulighet å danne relasjoner på oppsøkende med ungdom før ungdommen eventuelt ønsker individuell oppfølging eller hjelp inn til rett hjelpeinstans for ungdommen.

Det blir også tatt opp ulike utfordringer av informantene. En av den er oppsøkende sosialkuratorers tilnærming til ungdom i risiko og hvordan de skal møte ungdommen som utviser motstand til oppsøkende sosialkuratorer. Dette kan tolkes som at oppsøkende sosialkuratorer må bruke mye av seg selv når de går oppsøkende og ta hensyn til ungdommen på oppsøkende. Det kan innebærer at oppsøkende sosialkuratorer bør være oppmerksomme på deres kroppsspråk, ungdommens atferd, beskyttelses og risikofaktorer i samvær med ungdommene. I likhet med

viktigheten av ungdommens psykiske helse er også oppsøkende sosialkuratorens psykiske helse viktig. Oppsøkende sosialkuratorers modus, motivasjon og psykiske helse spiller inn på hvordan dem implementerer oppsøkende arbeid med ungdom i risiko. Det kan spille inn på kvaliteten av det oppsøkende arbeidet og den oppsøkende sosialkuratorers mulighet til å observere, kartlegge og fange opp ungdommer i risiko.

Informantenes uttalelser og egenvalgt teori stemmer godt overens med hvilke muligheter og utfordringer er det for oppsøkende sosialkuratorer å implementere oppsøkende arbeid med ungdom i risiko. Samtidig som denne bacheloroppgaven belyser ulike muligheter og utfordringer for oppsøkende sosialkuratorer så foreligger det en rekke av faktorer og elementer som ikke tas opp. For å danne et helhetlig bilde på tema, kunne ungdommens perspektiv og syn på tema bidrar for et nyansert bilde. Mer forskning angående tema kunne også bidratt her.

Dette har vært et unikt tema å undersøke, men samtidig utfordrende å undersøke. Jeg kan nå tydeligere definere hvilke utfordringer og muligheter oppsøkende sosialkuratorer har ved å implementere oppsøkende arbeid med ungdom i risiko. Oppsøkende arbeid med ungdom i risiko er et interessant og spennende tema som jeg håper settes mer på dagsordenen for å utvide og validere fagfeltet.

Litteraturliste

Selvvalgt pensum * = 953

Bakken, A. (2022). *Ungdata 2022 – Nasjonale resultater*. NOVA Rapport 5/22. Oslo: NOVA, OsloMet. <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/11250/3011548/NOVA-rapport-5-2022.pdf?sequence=5&isAllowed=y> Lest: Januar 2023. * (32 – 41 side) (9 sider)

Barne – og familiedepartementet. (2022). *Endringer i lover og forskrifter fra 1. januar 2023 fra Barne – og familiedepartementet*. Regjeringen.no <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/endringer-i-lover-og-forskrifter-fra-1.-januar-2023-fra-barne-og-familiedepartementet/id2952641/> Lest: Januar 2023.

Byrådsavdeling for eldre, helse og arbeid. (2020). *Oslostandar for oppsøkende arbeid med utsatt ungdom*. <https://korusoslo.no/wp-content/uploads/2020/10/Oslostandard-for-oppsokende-arbeid-med-utsatte-unge-webversjon-FERDIG.pdf> Lest: Januar 2023. * (42 sider)

Dalland, O. (2000). *Metode og oppgaveskriving for studenter*. (3.utg.). Gyldendal Akademisk. * (277 sider)

Erdal, B. (Red.). (2006). *Ute – inne: Oppsøkende sosialt arbeid med ungdom*. Gyldendal Akademisk. * (374 sider)

Filges, T., Dalgaard, N T. & Viinholt, B C A. (2022). *Outreach programs to improve life circumstances and prevent further adverse developmental trajectories of at-risk youth in OECD countries: A systematic review*. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdfdirect/10.1002/cl2.1282> Lest: Januar 2023. * (28 sider)

Halvorsen, K. (2008). *Å forske på samfunnet – En innføring i samfunnsvitenskapelig metode*. Cappelen Akademisk Forlag.

Helgesen, L A. (2017). *Menneskets dimensjoner - Lærebok i psykologi*. Cappelen Damm Akademisk.

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju*. (3. utg.). Gyldendal Akademisk.

Mevik, K. (Red.). (2019). *Barnevernspedagog – En grunnbok*. Universitetsforlaget.

Mäkelä, K., Mertanen, K. & Brunila, K. (2021). *Outreach youth work and employability in the ethos of vulnerability*. <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/17577438211021943> Lest: Januar 2023. * (16 sider)

NOU 1980: 37. (1980). *Oppsøkende barne – og ungdomsarbeid*. Sosialdepartement.

https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb_digibok_2013100106026?page=7

Lest: Januar 2023.

Nordanger, D Ø. & Braarud, H C. (2014). *Regulering som nøkkelbegrep og toleransevinduet som modell i en ny traumepsykologi*. Psykologtidsskriftet.

<https://psykologtidsskriftet.no/fagartikkel/2014/07/regulering-som-nokkelbegrep-og-toleransevinduet-som-modell-i-en-ny> Lest: Mars 2023.

Oldeide, O., Holsen, I. & Fosse, E. (2020). *Youth perspective on outreach service: A safety net for at-risk youth in a municipality.*

<https://reader.elsevier.com/reader/sd/pii/S0190740920300980?token=9A2F8E24BEDA7E8D70C9F629C8DC303BFA33282CD15BA9FCBC4AB2A79C6F1637B608387C703CD97D4F400E8BBE9C403B&originRegion=eu-west-1&originCreation=20230119132913> Lest: Januar 2023. * (7 sider)

Pedersen, H. (2016). *Kartlegging av oppsøkende ungdomsarbeid i kommunene 2015.*

Kompetansesenter rus – Oslo, Velferdsetaten, Oslo Kommune. <https://korusoslo.no/wp-content/uploads/2020/01/Kartlegging-av-opps%C3%B8kende-ungdomsarbeid-i-kommunene-2015.pdf> Lest: Februar 2023. * (68 sider)

Pettersen, O M. (2020). *Kunnskapsgrunnlaget – Oslostandard for oppsøkende arbeid med utsatt ungdom.* <https://korusoslo.no/wp-content/uploads/2020/10/Kunnskapsgrunnlag-til-Oslostandard-webversjon-FERDIG.pdf> Lest: Februar 2023. * (72 sider)

Pettersen, O M. (Red.). (2019). *50 år med oppsøkende sosialt arbeid blant ungdom i Oslo.*

Velferdsetaten, Oslo kommune. Kompetansesenter rus – Oslo. <https://korusoslo.no/wp-content/uploads/2020/09/Uteseksjonen-50aar-digital-med-endring-22.09.20-1.pdf> Lest: Februar 2023. * (51 sider)

Rundskriv Q-16/2013. (2013). *Forebyggende innsats for barn og unge.*

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/bld/rundskriv_q16_2013.pdf Lest: Januar 2023. * (9 sider)

Simenstad, B. (2022). *Kjerkol vil ha mer oppsøkende virksomhet i kommunene*. Rus&Samfunn.

<https://www.rus.no/ruspolitikk/kjerkol-vil-ha-mer-opsokende-virksomhet-i-kommunene-article3349-950.html> Lest: Januar 2023.

Thidemann, I-J. (2019). *Bacheloroppgaven for sykepleier-studenter – Den lille motivasjonsboken i akademisk oppgaveskriving*. (2.utg.). Universitetsforlaget.

Vedlegg

Vedlegg 1: NSD Tilrådning

[Meldeskjema](#) / [Bacheloroppgave \(BBABAC\) \(BSOBAC\) Universitet i Stavanger](#) / Vurdering

Vurdering

Referansenummer	Type	Dato
352777	Standard	09.11.2022

Prosjekttittel

Bacheloroppgave (BBABAC) (BSOBAC) Universitet i Stavanger

Behandlingsansvarlig institusjon

Universitetet i Stavanger / Det samfunnsvitenskapelige fakultet / Norsk hotellhøgskole

Prosjektansvarlig

Anne Katrine Folkman

Student

ukjent

Prosjektperiode

02.01.2023 - 17.03.2023

Kategorier personopplysninger

Alminnelige

Rettslig grunnlag

Samtykke (Personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a)

Behandlingen av personopplysningene kan starte så fremt den gjennomføres som oppgitt i meldeskjemaet. Det rettslige grunnlaget gjelder til 17.03.2023.

[Meldeskjema](#)

Kommentar

BAKGRUNN

Denne tilbakemeldingen gjelder en samlet vurdering av bacheloroppgaver. Denne vurderingen gjelder for studentoppgaver som følger retningslinjene som gis i denne tilbakemeldingen fra personverntjenester. Prosjekter som ikke følger de gitte retningslinjene må meldes inn på eget meldeskjema.

PERSONVERTJENESTER SIN VURDERING

Prosjektansvarlig har ansvar for hvert enkelt prosjekt som omfattes av denne innmeldingen. Prosjektene skal gjennomføres i tråd med det som er dokumentert i meldeskjemaet med vedlegg, samt i meldingsdialogen mellom prosjektansvarlig og personverntjenester.

Dette betyr at studentene kan starte med datainnsamlingen.

TYPE OPPLYSNINGER OG VARIGHET

Prosjektene vil behandle alminnelige kategorier av personopplysninger frem til 17.03.2023.

LOVLIG GRUNNLAG

Prosjektene vil innhente samtykke fra de registrerte til behandlingen av personopplysninger. Vår vurdering er at prosjektene legger opp til et samtykke i samsvar med kravene i art. 4 og 7, ved at det er en frivillig, spesifikk, informert og utvetydig bekreftelse som kan dokumenteres, og som den registrerte kan trekke tilbake.

For alminnelige personopplysninger vil lovlig grunnlag for behandlingen være den registrertes samtykke, jf. personvernforordningen art. 6 nr. 1 a.

TAUSHETSPLUKT

Deltakerne i prosjektene har taushetsplikt. Intervjuene må gjennomføres uten at det fremkommer opplysninger som kan identifisere brukere/klienter.

PERSONVERNPRINSIPPER

Vi vurderer at den planlagte behandlingen av personopplysninger vil følge prinsippene i personvernforordningen om:

- lovlighet, rettferdighet og åpenhet (art. 5.1 a), ved at de registrerte får tilfredsstillende informasjon om og samtykker til behandlingen
- formålsbegrensning (art. 5.1 b), ved at personopplysninger samles inn for spesifikke, uttrykkelig angitte og berettigede formål, og ikke

behandles til nye, uforenlige formål

-dataminimering (art. 5.1 c), ved at det kun behandles opplysninger som er adekvate, relevante og nødvendige for formålet med prosjektet

- lagringsbegrensning (art. 5.1 e), ved at personopplysningene ikke lagres lengre enn nødvendig for å oppfylle formålet

DE REGISTRERTES RETTIGHETER

Vi vurderer at informasjonen om behandlingen som de registrerte vil motta oppfyller lovens krav til form og innhold, jf. art. 12.1 og art. 13.

Så lenge de registrerte kan identifiseres i datamaterialet vil de ha følgende rettigheter: innsyn (art. 15), retting (art. 16), sletting (art. 17), begrensning (art. 18) og dataportabilitet (art. 20).

Vi minner om at hvis en registrert tar kontakt om sine rettigheter, har behandlingsansvarlig institusjon plikt til å svare innen en måned.

FØLG DIN INSTITUSJONS RETNINGSLINJER

Vi legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene i personvernforordningen om riktighet (art. 5.1 d), integritet og konfidensialitet (art. 5.1 f) og sikkerhet (art. 32).

Dersom det brukes en databehandler i prosjektene må behandlingen oppfylle kravene til bruk av databehandler, jf. art 28 og 29.

For å forsikre dere om at kravene oppfylles, må dere følge interne retningslinjer og/eller rådføre dere med behandlingsansvarlig institusjon.

OPPFØLGING AV PROSJEKTET

Vi vil følge opp ved planlagt avslutning for å avklare om behandlingen av personopplysningene er avsluttet.

Prosjektansvarlig må forsikre seg om at studentene sletter rådata i forbindelse med innlevering/sensur av oppgavene. Det bør legges opp til at studentene bekrefter dette skriftlig til prosjektansvarlig når det er gjort, før prosjektansvarlig rapporterer om status for behandlingen av personopplysninger til personverntjenester.

Kontaktperson: Lene Chr. M. Brandt

Lykke til med prosjektene!

Vedlegg 2: Informasjonsskriv med samtykkeskjema

Vil du delta i forskningsprosjektet

«Hvilke muligheter og utfordringer er det for oppsøkende sosialkuratorer å implementere oppsøkende arbeid med ungdom i risiko?»

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å utvikle kunnskaper om sosialt arbeid. I dette skrivet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Formålet med dette bachelorprosjektet er å utvikle kunnskaper om en sentral barnevernspedagogisk problemstilling innenfor et av barnevernspedagogikkens fire kompetanseområder:

- *barnevernfaglig kompetanse*
- *oppvekst og familieliv*
- *yrkesrolle, etikk og samarbeid til barnets beste*
- *innovasjon, kritisk tenkning og kunnskapsbasert praksis.*

Oppgaven skal gi trening i å skrive en tekst som tilfredsstiller krav til vitenskapelig argumentasjon og fremstilling. Arbeidsprosessen med bacheloroppgaven finner sted fra 01.01.23-17.03.21, og sendes da inn til sensur.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Universitetet i Stavanger og bachelorveileder [REDACTED] er ansvarlig for prosjektet.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Du får spørsmål om å delta på grunn av din erfaring og faglige kompetanse om oppsøkende arbeid.

Hva innebærer det for deg å delta?

Individuelt intervju: Hvis du velger å delta i prosjektet, innebærer det at du lar deg intervjuet. Det vil ta deg ca. 30 minutter. Intervjuguiden inneholder spørsmål om dine erfaringer som fagperson knyttet til stillingen din, samt til kunnskaps- og erfaringsgrunnlaget ditt. Jeg ønsker å ta lydopptak og notaer fra intervjuet. Dine svar fra intervjuet blir registrert elektronisk.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle dine personopplysninger vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrevet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

- *Det er kun student og veileder ved behandlingsansvarlig institusjon, UIS, som vil ha tilgang til opplysninger du/dere gir.*
- *Navnet og kontaktopplysningene dine/deres vil erstattes med en kode som lagres på egen navneliste adskilt fra øvrige data, datamaterialet vil være kryptert og innlåst.*

Du/dere vil ikke kunne gjenkjennes i bacheloroppgaven.

Hva skjer med personopplysningene dine når forskningsprosjektet avsluttes?

Prosjektet vil etter planen avsluttes 17.03.23. Etter prosjektslutt vil lydopptaket med dine/deres personopplysninger slettes.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra Universitet i Stavanger, Institutt for sosialfag, har Personverntjenester vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke opplysninger vi behandler om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene
- å få rettet opplysninger om deg som er feil eller misvisende
- å få slettet personopplysninger om deg
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å vite mer om eller benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- *UIS, Institutt for sosialfag ved [REDACTED]
[REDACTED], Student barnevern og [REDACTED],
Førsteamanuensis ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet – Institutt for sosialfag*
- Vårt personvernombud: [REDACTED]
[REDACTED], *Fakultetsadministrasjonen SV*

Hvis du har spørsmål knyttet til Personverntjenester sin vurdering av prosjektet, kan du ta kontakt med:

- Personverntjenester på epost (personverntjenester@sikt.no) eller på telefon: 53 21 15 00.

Med vennlig hilsen

Prosjektansvarlig

Student

(veileder)

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet [*sett inn tittel*], og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i *intervju*

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet

---

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

Vedlegg 3: Intervjuguide

Intervjuguide- individuelt intervju, bacheloroppgaven 2023

I dette bachelorprosjektet rettes søkelyset mot oppsøkende sosialkuratorer og hvordan de implementerer oppsøkende arbeid. Hvilke muligheter og utfordringer er det for oppsøkende sosialkuratorer å implementere oppsøkende arbeid med ungdom i risiko?

I intervjuet tas det opp fire temaer som det vil stilles nærmere spørsmål om:

Arbeidsområde, forebyggende arbeid, muligheter og utfordringer.

Arbeidsområde

1. Kan du forklare hvordan oppsøkende arbeid inn mot ungdommer fungerer?
  - a. Kan du beskrive oppsøkende arbeid?
  - b. Finnes det noen viktige elementer oppsøkende sosialkuratorer må ta hensyn ved oppsøkende arbeid?
2. Hva er hensikten ved oppsøkende arbeid?
  - a. Overordnede mål
  - b. Muligheter for å videre-utvikle arbeidsområde
  - c. Faglig kompetanse
  - d. Tilfeldigheter

Forebyggende arbeid

1. Dere har et overordnet mål om tidlig intervensjon for å nå ungdom i risiko. Hva innebærer dette?
  - a. Har du noen eksempler på hvordan dette kan utspille seg?
2. På hvilken måte kan oppsøkende arbeid bidra forebyggende i arbeid med ungdom i risiko?

- a. Hvilke betraktninger har du om den nye barnevernloven angående forebyggende arbeid? Kan det trekkes noen tråder mellom ny lov og oppsøkende virksomheter?

Muligheter ved oppsøkende arbeid

1. Hvilke muligheter finnes ved å drive oppsøkende arbeid?
  - a. Relasjonell kompetanse
  - b. Kommunikasjonskompetanse
  - c. Veiledningskompetanse
  - d. Ev. annen kompetanse?
2. Er det noen områder oppsøkende virksomhet er unike på? Kontra andre instanser.

Utfordringer ved oppsøkende arbeid

1. Hvilke utfordringer finnes det ved å drive oppsøkende arbeid?
2. Er det kompetanse du opplever mangler på tjenestefeltet ev. hva slags?